

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๑๕๗/๒๕๕๕
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๗๒๗/๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๒ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ระหว่าง { นายศักดิ์ศรี พลเยี่ยม ผู้ฟ้องคดี
ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดี
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ ๒

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง (อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๗/๒๕๕๕ หมายเลขแดงที่ ๑๕๗/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองอุบลราชธานี)

คดีนี้เป็นคดีที่โอนมาจากศาลปกครองนครราชสีมา คดีหมายเลขดำที่ ๑๖๑/๒๕๕๐ หมายเลขแดงที่ ๒๕๔/๒๕๕๔ ตามข้อ ๘๑ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เมื่อครั้งผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐

/ให้ผู้ฟ้องคดี...

ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ตามที่นายอำเภอหนองพอกเสนอความเห็น ว่า ผู้ฟ้องคดีดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ ชนิด ๑๐ ล้อ จำนวน ๑ คัน งบประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีขอบ พุทธิการณ์เป็นการจงใจฝ่าฝืนระเบียบของราชการ เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๒๓๕๔/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีมีผู้ร้องเรียนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ขัดกับข้อ ๑๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้อ้างอิงข้อกำหนดประกอบคำสั่ง อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจสอบสวน จึงทำให้การดำเนินการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงที่แต่งตั้งตามคำสั่งดังกล่าวเป็นการกระทำที่ปราศจากอำนาจ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะอำนาจสอบสวนในเบื้องต้นเป็นอำนาจของนายอำเภอ มิใช่อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด รวมทั้งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือจังหวัดร้อยเอ็ดลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๔/๘ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๐ ให้นายอำเภอหนองพอกดำเนินการสอบสวนแล้วมีความเห็นสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง เป็นการสั่งให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยชี้้นำผลการสอบสวนไว้แล้วว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิด ไม่เป็นไปตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะเครื่องสูบน้ำ จึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งการให้เหตุผลประกอบคำสั่งมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม และเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ กล่าวคือ

เหตุผลประการที่หนึ่ง ที่อ้างว่าผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ทั้งที่ผู้ได้บังคับบัญชาได้ทักท้วงว่าในการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ไม่สามารถจ่ายขาดจากเงินสะสมซื้อได้ หากจะจัดซื้อต้องตั้งงบประมาณไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าได้ดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์โดยการจ่ายขาดจากเงินสะสมตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมีมติอนุมัติในคราวการประชุมสภาสมัยวิสามัญ สมัยที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ และเป็นไปตามแผนพัฒนา ๓ ปี

/ขององค์การ...

ขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ประกอบกับการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ
 อเนกประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมีเหตุผลความจำเป็นในการช่วยเหลือ
 ภัยแล้ง ซึ่งเป็นสาธารณภัยและการบริการชุมชน ซึ่งเป็นไปตามข้อ ๘๘ (๑) ของระเบียบ
 กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน
 และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับแนวทาง
 ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒
 เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑
 มีนาคม ๒๕๔๙ หนังสืออำเภอหนองพอก ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๖๒.๒๓/ว ๔๙ เรื่อง การจัดหา
 เครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่ม อบท. (zoning) ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๙ และบันทึกข้อความ
 สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๖๒.๓/ว ๗๕ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือ
 เครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๙ ที่กำหนดให้
 การซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ ขนาดความจุไม่น้อยกว่า ๑๒,๐๐๐ ลิตร เป็นเครื่องมือ
 เครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ตามบัญชีสรุปราคาลำดับที่ ๘ สามารถ
 จ่ายขาดจากเงินสะสมเพื่อชำระค่าจัดซื้อได้ นอกจากนี้ แนวทางตามหนังสือกรมการปกครอง
 ด่วนมาก ที่ ๐๓๑๓.๔/ว ๒๒๓๑ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
 เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม และเงินอุดหนุนจากกระทรวงทบวงกรมขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๑ ยังกำหนดให้การจ่ายขาดจากเงินสะสม ให้องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้โดยไม่ต้องตราเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณ
 รายจ่ายเพิ่มเติม การจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์โดยการจ่ายขาดจากเงินสะสม
 ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว นอกจากนี้ยังปรากฏว่าองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้เคยจ่ายขาดจากเงินสะสม เพื่อซื้อรถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน
 โดยไม่มีผู้ได้บังคับบัญชาคนใดทักท้วง อีกทั้ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในเขต
 จังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดใกล้เคียงได้จ่ายขาดจากเงินสะสมเพื่อซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำและ
 รถยนต์ส่วนบุคคลไปแล้วหลายแห่ง การพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวน จึงไม่ได้อ้างถึง
 ข้อกฎหมายหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาให้ครบถ้วน

เหตุผลประการที่สอง ที่อ้างว่าผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อ
 รถยนต์บรรทุกน้ำ ทั้งที่ผู้ได้บังคับบัญชาทักท้วงแล้วว่า บริษัท ช. รุ่งเจริญชัย เทรตดีง จำกัด
 และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐ ชัพพลายส์ (๒๐๐๔) เป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันเป็นลักษณะ
 ต้องห้ามตามประกาศประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๔ และเอกสาร

/ประกวดราคา...

ประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๖.๔ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า บริษัททั้งสองไม่เป็น ผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน เพราะไม่มีความเกี่ยวข้องกันหรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือ ทางอ้อมหรือมีความสัมพันธ์ทั้งในเชิงบริหารหรือในเชิงทุน แม้ว่าจะเป็นตัวแทนจำหน่าย รถยนต์ของเจ้าของผลิตภัณฑ์เดียวกัน จึงไม่เข้าข่ายต้องห้ามตามประกาศประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๔ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีใช้ดุลพินิจไม่ยกเลิกการประกวดราคา ในกรณีมีผู้เสนอราคาน้อยกว่า ๓ ราย เป็นไปตามข้อ ๓๖ (๑) (๒) และข้อ ๓๗ ของระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ เพราะถึงแม้จะมีผู้เสนอราคาจำนวน ๒ ราย แต่ผู้เสนอราคาต่ำสุดได้เสนอพัสดุที่มีคุณภาพ และคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขตามเอกสารประกวดราคาและเป็นประโยชน์ต่อองค์การ บริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย โดยเสนอราคาต่ำกว่าราคากลาง จึงมีเหตุสมควรที่จะดำเนินการ ต่อไปได้โดยไม่ต้องยกเลิกการประกวดราคาครั้งนี้ ซึ่งไม่ขัดกับเอกสารประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๖.๔

เหตุผลประการที่สาม ที่อ้างว่าผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินการ เบิกจ่ายเงินให้กับผู้ขายทั้งที่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทักท้วงว่าการตั้งงบประมาณในการซื้อ รถยนต์บรรทุกน้ำไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ และผลการพิจารณาคณะผู้เสนอราคาติดต่อ ประกาศประกวดราคา ข้อ ๔ และเอกสารประกวดราคาข้อ ๖.๔ และทั้งที่มีการร้องเรียนว่า มีการกำหนดคุณลักษณะของรถยนต์ที่จะจัดซื้อเป็นการช่วยเหลือผู้เสนอราคารายหนึ่งรายใด โดยไม่รอผลการสอบสวนจากจังหวัด และทั้งที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่ง จังหวัดร้อยเอ็ดได้เสนอแนะให้ระงับการดำเนินการไว้ก่อน ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดี ได้ดำเนินการกำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะ โดยมีคำสั่งองค์การบริหาร ส่วนตำบลผาน้ำย้อย ที่ ๑๖๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดราคากลางเป็นผู้กำหนดราคากลาง รายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะสอดคล้องกับ แนวทางตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ และเป็นไปตามข้อ ๑๑ (๓) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะเครื่องสูบน้ำ แบบแรงเหวี่ยงหนีศูนย์กลางสอดคล้องกับบัญชีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการจดทะเบียน ซึ่งมีผู้ประกอบการ

/จดทะเบียน...

จดทะเบียนผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจำนวน ๗ ราย จึงไม่เป็นการกีดกันผู้เสนอราคาขายอื่น ประกอบกับผู้ยื่นเสนอราคาทุกรายมีการจดทะเบียนผลิตภัณฑ์แล้ว จึงไม่มีผู้ขาดคุณสมบัติ ในการประกวดราคาครั้งนี้ ส่วนเหตุผลที่ผู้ฟ้องคดีไม่ระงับการประกวดราคาไว้ก่อน ตามที่ คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ดเสนอแนะ เนื่องจากคณะกรรมการ ชุดตั้งกล่าวไม่ได้มีหนังสือแจ้งให้ระงับการดำเนินการ และคณะกรรมการชุดตั้งกล่าวไม่มี อำนาจเสนอแนะให้ระงับการดำเนินการได้ เพราะไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ อีกทั้ง อำนาจในการออกคำสั่งระงับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีเป็นอำนาจของนายอำเภอ หนองพอกตามมาตรา ๙๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มิใช่เป็นอำนาจของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง การเสนอแนะ ดังกล่าวจึงปราศจากอำนาจและไม่อาจรับฟังได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย และเป็นภาระกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียค่าใช้จ่ายในการหาเสียง เลือกตั้งจำนวน ๕๕,๑๕๐ บาท ค่าตอบแทนตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนที่เลื่อนนับตั้งแต่ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งจนครบวาระ (วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒) เป็นระยะเวลา ๒๖ เดือน ๗ วัน ค่าตอบแทนเดือนละ ๑๑,๔๐๐ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๒๙๙,๐๖๐ บาท และเสียสิทธิค่าลงทะเบียนเรียน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ตามโครงการ ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น รุ่นที่ ๓ เป็นเงินค่าลงทะเบียน ๖๐,๐๐๐ บาท รวมค่าเสียหายเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๔๑๔,๒๑๐ บาท จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย
๒. ให้จังหวัดร้อยเอ็ดชดใช้เงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๔๑๔,๒๑๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา

๓. กำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการ พิพากษา โดยมีคำสั่งให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดร้อยเอ็ดชะลอการเลือกตั้ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยแทนตำแหน่งที่ว่างตามกำหนดวันเลือกตั้งในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ ออกไปก่อน เนื่องจากผลของคำสั่งโดยมิชอบ หากมีการเลือกตั้งแทน

/ตำแหน่ง...

ตำแหน่งที่ว่าง การแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายก็จะยุ่งยาก เป็นภาระแก่ผู้ฟ้องคดี ตลอดจนไม่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ กำหนดให้ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นต้นสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีคำสั่งลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ไม่รับคำขอกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครอง เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การว่า เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ นายไพบูลย์ ภูศิริไพบูลย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ไทย วินเนอร์ ทรีค จำกัด ได้ทำหนังสือร้องเรียนต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหาองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย อำเภอหนองพอก ว่า ประมูลซื้อ รถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ ชนิด ๑๐ ล้อ จำนวน ๑ คัน งบประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท โดยกำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะของเครื่องสูบน้ำเป็นการกีดกันไม่ให้มีการแข่งขัน ในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม ไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ ขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้อ ๑๑ รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขในการพิจารณา นอกเหนือระเบียบดังกล่าว ซึ่งไม่เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับ ผู้ประกอบการเพียงบางราย และอาจก่อให้เกิดการสมยอมราคากันในการเสนอราคา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๗ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๒๓๕๔/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผลการสอบสวนข้อเท็จจริง ได้ความว่า องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมีการกระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหาจริง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือร้อยเอ็ด ลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๔/๘ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๐ จัดส่งรายงานการสอบสวนพร้อมพยานหลักฐานให้นายอำเภอหนองพอกพิจารณาดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ และสั่งให้นายอำเภอหนองพอกสอบสวนและเสนอความเห็นไปให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อสั่งให้นายองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ในกรณีปฏิบัติการโดยไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ทั้งที่ ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทักท้วงว่าในการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ไม่สามารถ

/จ่ายขาด...

จ่ายขาดจากเงินสะสมซื้อได้ หากจะจัดซื้อจะต้องตั้งงบประมาณไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(๒) สั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกหน้า ทั้งที่ผู้ได้บังคับบัญชาทักท้วงว่า บริษัท ช. รุ่งเจริญชัย เทวดิ่ง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐชีพพลายส์ (๒๐๐๔) เป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน เป็นลักษณะต้องห้ามตามประกาศประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๔ และเอกสารประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๖.๔

(๓) สั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาดำเนินการเบิกจ่ายเงินให้กับผู้ขาย ทั้งที่ผู้ได้บังคับบัญชาได้ทักท้วงว่าการตั้งงบประมาณในการซื้อรถยนต์บรรทุกหน้าไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ และผลการพิจารณาคุณสมบัติผู้เสนอราคาขัดต่อประกาศประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๔ และเอกสารประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๖.๔ และทั้งที่มีการร้องเรียนว่ามีการกำหนดคุณลักษณะของรถยนต์ที่จะจัดซื้อเป็นการช่วยเหลือผู้เสนอราคารายหนึ่งรายใด โดยไม่รอผลการสอบสวนจากจังหวัด และทั้งที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ดได้เสนอแนะให้ระงับการดำเนินการไว้ก่อน ซึ่งนายอำเภอหนองพอกมีคำสั่งอำเภอหนองพอก ที่ ๑๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๐ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย คณะกรรมการชุดดังกล่าวได้แจ้งข้อเท็จจริงให้ผู้ฟ้องคดีทราบและให้โอกาสผู้ฟ้องคดีนำพยานหลักฐานมาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้สอบคำให้การของผู้ฟ้องคดีไว้ จากนั้นได้เสนอรายงานการสอบสวนต่อนายอำเภอหนองพอกว่า ผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์จงใจฝ่าฝืนระเบียบของราชการ ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ทั้งที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของจังหวัดร้อยเอ็ดได้เสนอแนะให้ระงับการดำเนินการไว้ก่อน และมีความเห็นตามรายงานการสอบสวนของจังหวัด นายอำเภอหนองพอกจึงมีหนังสืออำเภอหนองพอก ลับ ที่ มท ๙๖๒.๒๓/๒๗ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐ เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วมีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย โดยได้มีหนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ มท ๐๙๖๒.๔/๑๙๕ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดี

/ทราบแล้ว...

ทราบแล้ว ซึ่งผู้ฟ้องคดีรับทราบเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ กระบวนการในการสอบสวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้ดำเนินการโดยถูกต้องครบถ้วนแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า การดำเนินการจัดซื้ออรรถยนต์บรรทุกหน้าขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมีความไม่ชอบด้วยกฎหมาย ๓ ประการ คือ

(๑) ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถจัดซื้ออรรถยนต์บรรทุกหน้าโดยการจ่ายขาดจากเงินสะสมตามที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมีมติอนุมัติได้ โดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๘ (๑) ประกอบหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ และบันทึกข้อความสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๖๒.๓/ว ๗๕ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๙ เนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๕๘๗ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๙ กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการจัดซื้ออรรถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๓๑๘/ว ๒๕๘๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหาอรรถยนต์ของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ซึ่งกำหนดว่า ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อซื้ออรรถยนต์บรรทุกหน้าไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และให้อยู่ในวงเงินที่กำหนดในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ประจำปี แต่การจัดซื้ออรรถยนต์บรรทุกหน้าของผู้ฟ้องคดี เจ้าหน้าที่พัสดุ หัวหน้าส่วนการคลัง และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ได้ทำบันทึกทักท้วงว่าไม่มีกำหนดในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ และจะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แม้ว่าโครงการดังกล่าวจะบรรจุอยู่ในแผนพัฒนา ๓ ปี ก็ตาม และการจ่ายเงินชำระงวดเดียวไม่สามารถกระทำได้ เพราะตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙

/กำหนดให้...

กำหนดให้จ่ายขาดจากเงินสะสมเพื่อชำระค่าจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำได้ในปีแรกแบบผ่อนชำระและต้องมีลักษณะเป็นการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง (zoning) เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนเท่านั้น แต่การจัดซื้อของผู้ฟ้องคดีครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้จัดซื้อเพียงแห่งเดียวและผู้ฟ้องคดีได้เบิกจ่ายตามฎีกาเบิกเงินนอกงบประมาณ เลขที่ ๗๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ จำนวนเงิน ๒,๖๕๕,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นการจ่ายเงินชำระค่าจัดซื้อเพียงงวดเดียว จึงไม่อาจกระทำได้ พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่

(๒) บริษัท ช. รุ่งเจริญชัย เทรตดิ่ง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐ ชัพพลายส์ (๒๐๐๔) เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์จากบริษัทเดียวกัน คือ บริษัท ไทยอินเตอร์ ยูเนี่ยน ทรี จำกัด องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย จึงไม่มีสิทธิเลือกสินค้าที่มีคุณภาพหลากหลายแตกต่างกัน กรณีจึงเป็นการแยกกันประมูล ถือได้ว่าเป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันเป็นลักษณะต้องห้ามตามประกาศประกวดราคาลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๔ และเนื่องจากมีผู้ได้รับการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาเพียง ๒ ราย จึงสมควรที่ผู้ฟ้องคดีจะยกเลิกการประมูลซื้อ เพราะเอกสารประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ข้อ ๖.๔ กำหนดว่า องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะยกเลิกการประมูลซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในกรณีที่มีผู้เสนอราคาได้รับการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาตามประกาศข้อ ๔.๔ น้อยกว่า ๓ ราย ประกอบกับเจ้าหน้าที่ได้ทำบันทึกเสนอให้ยกเลิกการประกวดราคา แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ปฏิบัติตาม และเนื่องจากบริษัท ช. รุ่งเจริญชัย เทรตดิ่ง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐ ชัพพลายส์ (๒๐๐๔) จำหน่ายรถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ที่มีคุณสมบัติเหมือนกันและมาจากแหล่งผลิตเดียวกัน กรณีจึงไม่เป็นไปตามข้อ ๓๖ (๑) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจใช้ดุลพินิจไม่ยกเลิกการประกวดราคาตามข้อ ๓๗ ได้ เพราะโดยปกติการใช้ดุลพินิจตามข้อ ๓๗ ต้องยกเลิกการประกวดราคา

(๓) องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะเครื่องสูบน้ำในประกาศประกวดราคา เป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคาบางรายและเป็นการกีดกันไม่ให้มีการแข่งขันในการเสนอราคา กล่าวคือ กำหนดคุณลักษณะของระบบเครื่องสูบน้ำ ว่า สามารถสูบน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ลิตร/นาที่ มีความดันไม่น้อยกว่า ๑๘๐ ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นเครื่องสูบน้ำมาตรฐานที่ได้รับการอนุมัติจดทะเบียนรับรองจาก

/สำนักงาน...

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ตัวเรือนเครื่องสูบน้ำสร้างด้วยอลูมิเนียมอัลลอยด์ ตำแหน่งของศูนย์เพลลาขับและศูนย์ใบพัดอยู่ในระนาบเดียวกัน ส่วนควบห้องเกียร์ติดตั้ง ระบบสูญญากาศแบบลูกสูบคู่ มีอัตราทดไม่น้อยกว่า ๔.๒๐:๑ ซึ่งเครื่องสูบน้ำความสามารถ ไม่น้อยกว่า ๑๕,๐๐๐ ลิตร/นาที่ มีผู้ผลิตจำนวน ๓ ราย ที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมอนุมัติรับจดทะเบียนรับรองผลิตภัณฑ์ คือ บริษัท เอส ที ไอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด บริษัท ศรีโพธิ์ทอง เมทัลเวิร์ค จำกัด และบริษัท ไทยอินเตอร์ ยูเนียน ทรีค จำกัด แต่บริษัท เอส ที ไอ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด และบริษัท ศรีโพธิ์ทอง เมทัลเวิร์ค จำกัด ไม่สามารถเข้าประกวดราคาในครั้งนี้ได้ เนื่องจากส่วนควบห้องเกียร์ติดตั้งระบบสูญญากาศ แบบลูกสูบคู่ มีอัตราทดไม่น้อยกว่า ๔.๐๙:๑ มีเฉพาะบริษัท ไทยอินเตอร์ ยูเนียน ทรีค จำกัด เท่านั้นที่ส่วนควบห้องเกียร์มีอัตราทดไม่น้อยกว่า ๔.๒๐:๑ และจากการตรวจสอบรายชื่อ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมปรากฏว่า เครื่องสูบน้ำชนิดดังกล่าวไม่มีการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม แต่มีผู้ประกอบการที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมรับจดทะเบียนผลิตภัณฑ์จำนวน ๗ ราย ซึ่งระบุรายการจดทะเบียน เป็นเครื่องสูบน้ำชนิดดูดทางเดียว แบบไม่ต้องล่อน้ำ พร้อมส่วนควบห้องเกียร์ ขนาดระบุ ๘๐ - ๑๐๐ มิลลิเมตร สูบน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ ลิตร/นาที่ ที่รอบไม่เกิน ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ รอบ/นาที่ ทำแรงดันสูงสุดไม่น้อยกว่า ๑.๒๔๑ - ๔.๑๓ MPA (๑๘๐ - ๖๐๐ ปอนด์/ตารางนิ้ว) แต่ผู้ฟ้องคดีได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำให้ใกล้เคียงหรือ สอดคล้องกับรายละเอียดในแค็ตตาล็อกรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ ของบริษัท ไทย อินเตอร์ ยูเนียน ทรีค จำกัด ซึ่งเป็นผู้แต่งตั้งให้บริษัท ช. รุ่งเจริญชัย เทเรคดิง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐ ชัฟพลายส์ (๒๐๐๔) เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์บรรทุกน้ำ เพื่อเสนอขายให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ผู้ฟ้องคดีจึงกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในเอกสารคู่มือผู้ซื้อหรือใบแทรกคู่มือผู้ซื้อที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด ซึ่งเรื่องทำนองนี้ ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๑๗๗๙/๒๕๔๙ ว่าเป็นการขัดต่อข้อ ๑๑ (๓) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การ บริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง นายองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว ไม่มีเหตุที่ผู้ฟ้องคดี จะเรียกค่าเสียหายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้อง

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกหน้าแบบอเนกประสงค์โดยชอบด้วยอำนาจหน้าที่แล้ว มิได้กระทำการที่ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามมาตรา ๖๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกอบมาตรา ๑๖ (๒๙) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีความจำเป็นต้องจัดซื้อรถยนต์บรรทุกหน้าแบบอเนกประสงค์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ช่วงฤดูแล้งเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนตำบลผาน้ำย้อย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมากที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้เกิดความคล่องตัวในการตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายค่าครุภัณฑ์ โดยคำนึงถึงสถานะทางการคลัง ความจำเป็น ความเหมาะสม ประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ซึ่งตามหนังสือสั่งการนี้ได้เปิดช่องให้ใช้เงินสะสมมาจัดหาครุภัณฑ์ได้ปรากฏตามข้อ ๔ ความว่า ครุภัณฑ์ที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ และงบประมาณอนุมัติแล้ว เมื่อดำเนินการจัดหาจริงได้ราคาที่สูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ หากเห็นว่าเป็นต้องจัดหาให้ได้ภายในปีนั้น ให้โอนเงินงบประมาณหรือขอยืมเงินสะสมมาเพิ่มเติมได้ตามระเบียบที่กำหนดแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ การจัดซื้อรถยนต์บรรทุกหน้าแบบอเนกประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยเป็นกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริการชุมชนและสังคม หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชนตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงสามารถจ่ายขาดจากเงินสะสมได้ตามเงื่อนไขของกฎหมายและหนังสือแจ้งเวียนดังกล่าวข้างต้น การอ้างว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้จัดซื้อเพียงแห่งเดียว มิใช่การรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน มิใช่เหตุผลที่ควรรับฟัง เพราะว่าการรถยนต์บรรทุกหน้าแบบอเนกประสงค์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยจัดซื้อนั้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นบริเวณใกล้เคียงมีความเดือดร้อนจำเป็นต้องใช้เพื่อช่วยเหลือประชาชนก็สามารถทำเรื่องขอยืมใช้ได้ตามระเบียบ

/กระทรวงมหาดไทย...

กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ อีกทั้งยังปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีหนังสือถึงผู้ฟ้องคดีเพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งน้ำ เนื่องจากหมู่บ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างได้ประสบปัญหาภัยแล้งโดยเฉพาะปัญหาเรื่องน้ำในการอุปโภค บริโภค ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้สั่งการเพื่อให้การช่วยเหลือโดยด่วนแล้ว และจากการตรวจสอบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต พบว่ามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ทั้งที่อยู่ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดอื่น ได้จัดซื้อรถยนต์โดยจ่ายขาดจากเงินสะสม ส่วนการที่เจ้าหน้าที่พัสดุ หัวหน้าส่วนการคลัง และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ได้ทำบันทึกทักท้วงว่าไม่มีกำหนดในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์และจะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าบันทึกทักท้วงของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่มีน้ำหนักรับฟังได้ เนื่องจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้มีมติในการประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ อนุมัติจ่ายขาดเงินสะสมตามโครงการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ซึ่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยในฐานะเจ้าหน้าที่งบประมาณมิได้เสนอคัดค้านในที่ประชุมว่าทำไม่ได้ เพียงแต่ชี้แจงเรื่องบุคลากรในการปฏิบัติงานเท่านั้น อีกทั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ หัวหน้าส่วนการคลังได้เคยมีบันทึกข้อความขออนุมัติจ่ายขาดจากเงินสะสมเพื่อซื้อรถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน โดยมีได้ทักท้วงว่าไม่สามารถจ่ายขาดจากเงินสะสมเพื่อจัดซื้อรถดังกล่าวได้ ทั้งที่การจัดซื้อดังกล่าวมิได้ดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ส่วนกรณีการยกเลิกการประกวดราคาเป็นอำนาจดุลพินิจของผู้ฟ้องคดี เมื่อเห็นว่าการดำเนินการในกรณีนี้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย มีการเสนอราคาต่ำกว่าราคากลาง มีคุณภาพและคุณสมบัติครบถ้วนถูกต้องตามเงื่อนไขเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย จึงไม่สมควรยกเลิกการประกวดราคา ทั้งนี้ การที่เจ้าหน้าที่ได้ทำบันทึกเสนอให้ยกเลิกการประกวดราคา ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการเสนอความเห็นที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล ไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ มีเจตนามิชอบ เนื่องจากผู้ที่เสนอความเห็นให้ยกเลิกนั้นเป็นคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามโครงการนี้มีหน้าที่คัดเลือกผู้ค้าและประกาศรายชื่อผู้ค้าที่ผ่านคุณสมบัติ ตามข้อ ๑๖

/ของประกาศ...

ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การซื้อและการจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๘ ประกอบกับแนวทางตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๖๕๐ เรื่อง ชักข้ออมการจัดซื้อและจัดจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๘ ข้อ ๘ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักประกันของ ตรวจสอบผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกันตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และเอกสารหลักฐานต่างๆ ปรากฏว่ามีผู้ยื่นเอกสารประกวดราคาจำนวน ๒ ราย เอกสารประกวดราคาถูกต้องตามประกาศประกวดราคาลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๘ และเอกสารประกวดราคา ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๘ ส่วนผู้ยื่นเอกสารประกวดราคาอีก ๒ ราย คือ บริษัท เมืองทองมอเตอร์ร้อยเอ็ด จำกัด ขาดหนังสือรับรองผลงานตามเอกสาร ข้อ ๓.๑ (๘) และบริษัท ไทยยนต์ทรค แอนด์ เทลเลอร์ จำกัด ขาดหนังสือรับรองผลงานตามเอกสาร ข้อ ๓.๑ (๘) และไม่ติดอากรแสตมป์หนังสือมอบอำนาจตามข้อ ๓.๒ (๑) จึงขาดคุณสมบัติตามเอกสารประกวดราคา การที่เจ้าหน้าที่บันทึกหักทวงให้ยกเลิกการประกวดราคาจึงไม่ชอบด้วยเหตุผลมีอาจรบฟังได้ เพราะหากยกเลิกการประกวดราคาตามข้อหักทวงจะก่อผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการได้ ส่วนข้อกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคาบางราย คณะกรรมการกำหนดราคากลางตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ที่ ๑๖๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เป็นผู้กำหนดและได้เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเครื่องสูบน้ำว่าเป็นเครื่องสูบน้ำที่สามารถสูบน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ลิตร/นาที่ ที่ความเร็วไม่น้อยกว่า ๑๘๐ ปอนด์/ตารางนิ้ว เป็นไปตามที่กำหนดในเอกสารคู่มือผู้ซื้อหรือใบแทรกคู่มือผู้ซื้อที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด โดยผู้ได้รับอนุมัติจดทะเบียนผลิตภัณฑ์จากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจำนวน ๗ ราย ได้ระบุรายการจดทะเบียนเป็นเครื่องสูบน้ำชนิดแรงเหวี่ยงหนีศูนย์กลาง ชนิดดูดทางเดียวแบบไม่ต้องล่อน้ำ ความสามารถในการสูบน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ถึง ๓,๐๐๐ ลิตร/นาที่ ทำแรงดันสูงสุดแตกต่างกันซึ่งอยู่ระหว่าง ๑๘๐ ถึง ๖๐๐ ปอนด์/ตารางนิ้ว ซึ่งเป็นไปตามข้อ ๑๑ (๓) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ แล้ว มิได้มีการกีดกันผู้เสนอราคารายอื่น เนื่องจากผู้ยื่นเอกสารประกวดราคาทั้ง ๔ ราย มีการจด

/ทะเบียน...

ทะเบียนผลิตภัณฑ์แล้ว จึงไม่มีผู้ขาดคุณสมบัติในการประกวดราคาครั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ร้องเรียนการกำหนดคุณลักษณะของพัสดุในการประกวดราคาครั้งนี้มีเจตนาไม่บริสุทธิ์ เพราะมิได้ซื้อเอกสารการประกวดราคาแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย กระทำโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน และไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๕๗ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีที่มีผู้กล่าวหาว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์โดยไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้ เพราะมาตรา ๕๗ (๗) กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายในกรณีนี้ คือพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับแนวทางตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๓.๑/ว ๘๓๑ เรื่อง การชักซ้อมมาตรการเกี่ยวกับการร้องเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๕ ข้อ ๓ กำหนดว่า เมื่อมีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย ละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณีดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามระเบียบและวิธีการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งในกรณีนี้ แม้มีผู้กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีไปยังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ต้องส่งเรื่องให้นายอำเภอหนองพอกดำเนินการสอบสวนโดยเร็วตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มิใช่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเสียเอง นอกจากนี้ การรวบรวมข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของอำเภอหนองพอก มิได้มีการรวบรวมข้อเท็จจริง หากแต่ได้นำผลการสอบสวนข้อเท็จจริงของจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นผลการ

/สอบสวน...

สอบสวนที่มีขอบมาแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการให้สิทธิผู้ฟ้องคดีโต้แย้ง และแสดงเหตุผล ประกอบกับผลการสอบสวนข้อเท็จจริงของอำเภอหนองพอกมีประเด็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะเครื่องสูบน้ำ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งในการใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยได้มีการสรุปพยานหลักฐานต่าง ๆ เพิ่มเติมจำนวนมาก เช่น บัญชีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการจดทะเบียน เป็นต้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้แจ้งข้อเท็จจริง และสรุปพยานหลักฐานเพิ่มเติมให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีโอกาสโต้แย้งตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้ง หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๘/๕๔๑ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ ข้อ ๒ กำหนดว่า การใช้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายกองคํารับการบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะมีคำสั่งได้ก็ต่อเมื่อมีคำแนะนำจากนายอำเภอ โดยในทางปฏิบัติแล้ว การที่นายอำเภอจะมีคำแนะนำได้จะต้องมีการสอบสวนให้ปรากฏข้อความจริงที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงเสียก่อน แต่ในกรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงและแจ้งกำหนดผลการสอบสวนให้นายอำเภอทราบก่อนแล้ว จึงเป็นการไม่ถูกต้องตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้การเพิ่มเติมว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะกล่าวอ้างมาตรา ๖๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และมาตรา ๑๖ (๒๙) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำโดยจ่ายขาดจากเงินสะสม แต่วิธีการในการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๓/ว ๒๕๘๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหารถยนต์ของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ กำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหารถยนต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า รถยนต์ส่วนกลาง หมายความว่า รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ที่จัดไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบล และให้หมายความรวมถึงรถยนต์ที่ใช้ในการบริการประชาชน หรือใช้ในหน้าที่ของส่วนราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น รถยนต์บรรทุกขยะมูลฝอย รถยนต์บรรทุกน้ำ โดยในการตั้งงบประมาณเพื่อจัดหารถยนต์ส่วนกลางให้องค์การบริหารส่วนตำบลถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย

/ด่วนมาก...

ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์
 ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ โดยให้คำหนึ่งถึงสถานะ
 ทางการคลัง ความจำเป็น ความเหมาะสม ประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์การ
 บริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง เมื่อตรวจสอบรายละเอียดในหนังสือกระทรวงมหาดไทย
 ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของ
 สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ กระทรวงมหาดไทย
 ได้กำหนดแนวทางในการตั้งงบประมาณรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ไว้ว่า (๑) ให้อยู่ในวงเงิน
 ที่กำหนดในบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ประจำปี (๒) หากไม่สามารถดำเนินการตามข้อ ๑ ได้
 หรือเป็นครุภัณฑ์ที่ไม่มีกำหนดในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์หรือเป็นครุภัณฑ์ที่กำหนดไว้ใน
 บัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ แต่ต้องการรุ่นหรือคุณสมบัติหรือลักษณะพิเศษนอกเหนือบัญชี
 ราคามาตรฐาน ให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ตามราคาในท้องที่หรือท้องถื่นนั้น ๆ
 หรือจัดทำอย่างประหยัด และต้องชี้แจงเหตุผลให้ชัดเจนในคำชี้แจงประกอบงบประมาณ ทั้งนี้
 ให้นายอำเภอกำกับดูแลการตั้งงบประมาณรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติ
 ข้างต้น จึงหมายความว่า การจัดซื้อรถยนต์บรรทุกทุกน้ำจะต้องตั้งงบประมาณในการจัดซื้อ
 โดยตราเป็นข้อบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเท่านั้น
 เพื่อให้ นายอำเภอซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ตามมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
 ได้ควบคุมตรวจสอบในขั้นตอนการจัดทำข้อบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่าย ประกอบกับในปี
 พ.ศ. ๒๕๔๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๕๘๗
 ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๔ แจ้งให้ทุกจังหวัดทราบว่าในการจัดซื้อรถยนต์ขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบล ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๒๕๕๓ เรื่อง
 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหารถยนต์ของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่
 ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง
 การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหาร
 ส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมิได้ตั้ง
 งบประมาณจัดซื้อรถยนต์บรรทุกทุกน้ำไว้ในข้อบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘
 หรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แต่ใช้วิธีจ่ายขาดจากเงินสะสมเพื่อซื้อรถยนต์บรรทุกทุกน้ำ

/จึงเป็นการ...

จึงเป็นการจัดหาโดยไม่ถูกต้อง และองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยไม่สามารถจ่ายขาดจากเงินสะสมสำหรับซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๘ (๑) ได้ เพราะไม่มีการตั้งงบประมาณการจ่ายไว้ตามแนวทางดังกล่าวของหนังสือข้างต้น อีกทั้ง ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้กำหนดงบประมาณไว้เพียง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีกำหนดวงเงินในการจัดซื้อถึง ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท และถึงแม้ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ จะกำหนดให้สามารถจ่ายขาดจากเงินสะสมได้ แต่กรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยไม่อยู่ในเงื่อนไขของหนังสือสั่งการดังกล่าวที่กำหนดให้จ่ายขาดจากเงินสะสมจัดซื้อในปีแรกแบบผ่อนชำระ และต้องขออนุมัติต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยจะต้องรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนเท่านั้น แต่การซื้อครั้งนี้อำนาจการบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยซื้อเพียงแห่งเดียว ประกอบกับตามผู้ฟ้องคดีให้การต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของจังหวัดร้อยเอ็ดว่า ตนเองนำคุณลักษณะของรถยนต์บรรทุกน้ำที่จะจัดซื้อมาจากหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ แต่เมื่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของจังหวัดร้อยเอ็ดได้ตรวจสอบคุณลักษณะตามประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยกับหนังสือฉบับดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่ามีคุณลักษณะตามประกาศไม่ตรงกับหนังสือฉบับดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ได้ดำเนินการเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๘ (๑) และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ จึงเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่ถูกต้อง ส่วนข้ออ้างที่ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล นโยบายและหลักคิดในการปฏิบัติงานของอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่การปฏิบัติตามนโยบายนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องปฏิบัติภายใต้กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง การกระทำที่นอกเหนือกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการ จึงไม่อาจกระทำได้ ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบข้อหารื้อเกี่ยวกับเรื่องนี้

/แล้วว่าไม่...

แล้วว่าไม่สามารถจัดซื้อได้ แต่ก็ไม่รับฟังหรือปฏิบัติตามทั้งที่ตนเองเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการของทางราชการและส่งเสริมผู้ได้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติเช่นนั้นด้วย ไม่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนใดที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องรีบดำเนินการโดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จึงเห็นว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ นอกจากนี้ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ ๓๓๑๘.๒/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ข้อ ๔ กำหนดว่า ครุภัณฑ์ที่ตั้งงบประมาณรายจ่าย และงบประมาณอนุมัติแล้ว เมื่อดำเนินการจัดหาจริงได้ราคาที่สูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ หากเห็นว่ามีความจำเป็นต้องจัดหาให้ได้ภายในปีนั้น ให้โอนงบประมาณหรือขอยืมเงินสะสมมาเพิ่มได้ตามระเบียบที่กำหนด แล้วแต่กรณี ซึ่งหมายความว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะขอซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ จะต้องมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ในกรอบข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเสียก่อน แล้วจึงสำรวจงบประมาณ ซึ่งการใช้จ่ายงบประมาณต้องเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การจ่ายขาดจากเงินสะสมต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๙ ส่วนการยืมเงินสะสมให้ปฏิบัติตามข้อ ๘๘ แห่งระเบียบเดียวกัน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถกล่าวอ้างตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนที่ ๓๓๑๘.๒/ว ๓๗๒ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (zoning) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ ได้ เพราะมีวัตถุประสงค์ในการจัดซื้อแตกต่างกันตามรายละเอียดข้อ ๑ คือ มีความจำเป็นเร่งด่วนจะต้องซื้อให้เร็วกว่าปกติกว่าแผนการจัดซื้อจัดจ้างก็สามารถโอนงบประมาณรายการอื่นมาซื้อก่อนได้ ส่วนกรณีที่กล่าวอ้างว่ามีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ เทศบาลตำบลหนองพอก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอื่นได้ดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำโดยจ่ายขาดจากเงินสะสม และองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำย้อยได้เคยจ่ายขาดจากเงินสะสมเพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกขนาด ๑ ตัน มาแล้ว จังหวัดร้อยเอ็ดไม่มีรายละเอียดดังกล่าว และจะได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไป สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้แย้งว่า บริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เทวดิ่ง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐ ชัฟพลายส์ (๒๐๐๔) มิใช่เป็นผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ถึงแม้ว่าจะไม่มีข้อผูกพันตามกฎหมาย แต่โดยพฤติการณ์ในการเสนอราคาของกลุ่มผู้เสนอราคาตามประกาศประกวดราคาที่กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของรถยนต์บรรทุกน้ำที่ฟังได้ว่าจะมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะเพื่อประโยชน์ของผู้เสนอราคาบางรายที่เป็นตัวแทนผู้ผลิตรายหนึ่งรายใดเป็นการเฉพาะ ถึงแม้จะมีผู้มาเสนอราคาแข่งขันกัน และคณะกรรมการเห็นว่าบริษัท เมืองทองมอเตอร์ร้อยเอ็ด จำกัด และบริษัท ไทยยนต์ทรัค แอนด์ เทลเลอร์ จำกัด ขาดคุณสมบัติในการเสนอราคา เพราะไม่มีหนังสือรับรองผลงานมาแสดง แต่เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ถึงแม้ผู้เสนอราคาทั้งสองรายจะมีหนังสือรับรองผลงานมาแสดง และชนะการประกวดราคา แต่ในการตรวจสอบคุณสมบัติของรถยนต์บรรทุกน้ำที่จะนำมาส่งมอบ ผู้เสนอราคาทั้งสองรายยอมไม่มีรถยนต์บรรทุกน้ำที่มีคุณลักษณะตามเอกสารประกวดราคาส่งมอบอยู่ดี รวมทั้งผู้ร้องเรียนซึ่งเป็นผู้แทนผู้ผลิตรายอื่นไม่ได้มาซื้อเอกสารประกวดราคา ก็เพราะตรวจสอบคุณลักษณะรถยนต์บรรทุกน้ำแล้ว ผู้ผลิตที่ตนรับมอบอำนาจไม่มีรถยนต์ที่จะส่งมอบตามประกาศ จึงไม่เข้าซื้อเอกสารประกวดราคา การที่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำย้อยมีความเห็นให้ยกเลิกประกาศประกวดราคาเพื่อประโยชน์ของทางราชการ เพื่อจะได้มีประกาศประกวดราคาครั้งใหม่ที่จะทำให้มีผู้เสนอราคาหลายรายสามารถแข่งขันกันในการเสนอราคาได้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ผู้ประกอบอาชีพเดียวกันยอมหมายถึงผู้ผลิตและผู้แทนจำหน่ายด้วย กรณีจึงเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับบริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เทรตดิ่ง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐชีพพลายส์ (๒๐๐๔) ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๗ (๗) บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตามกฎหมาย ซึ่งหมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อมีผู้ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหาผู้ฟ้องคดีว่าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงว่าพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นไปตามที่ถูกร้องเรียนกล่าวหาหรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามที่ร้องเรียน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงส่งรายงานการสอบสวนข้อเท็จจริงไปให้นายอำเภอหนองพอกเพื่อดำเนินการสอบสวนและรายงานมาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ

/สภาตำบล...

สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งนายอำเภอหนองพอกได้ทำการ
 สอบสวนใหม่ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งอำเภอหนองพอก
 ที่ ๑๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๐ และรายงานผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาตาม
 มาตรา ๙๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับรายงานผล
 การสอบสวนของนายอำเภอหนองพอกแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้
 จึงมีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ดที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจาก
 ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย จึงถือเป็นกระบวนการที่ชอบด้วย
 กฎหมายตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
 พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้ว

ศาลได้สวนผู้ฟ้องคดีและพยานเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ได้ข้อเท็จจริง
 เพิ่มเติม ดังนี้ ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำว่ามีผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
 ผาน้ำย้อย ตั้งแต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ จนถึงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ในการจัดซื้อ
 รถยนต์บรรทุกน้ำ ผู้ฟ้องคดีเชื่อมั่นว่าได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบกฎหมายทุกประการ
 แม้จะมีการทักท้วงจากคณะกรรมการสอบสวนของจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ฟ้องคดีก็ยังคงเชื่อมั่นว่า
 ได้ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบกฎหมายดังกล่าว และไม่เกรงกลัวว่าการดำเนินการของ
 ผู้ฟ้องคดีจะมีผลทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การ
 บริหารส่วนตำบล โดยผู้ฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางเพื่อกำหนด
 คุณลักษณะเฉพาะของรถยนต์บรรทุกน้ำที่จะจัดซื้อ โดยให้คณะกรรมการกำหนด
 ตามแนวทางตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒
 เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Zoning) ลงวันที่
 ๑ มีนาคม ๒๕๔๘ และสืบราคาจากผู้จำหน่ายพัสดุดังกล่าวหลายราย ผู้ฟ้องคดีมิได้กำหนด
 คุณสมบัติเฉพาะของรถยนต์บรรทุกน้ำเป็นการเจาะจงผู้เสนอราคาขายหนึ่งรายใดโดยเฉพาะ
 เมื่อคณะกรรมการกำหนดราคากลางและคุณลักษณะเฉพาะของรถยนต์บรรทุกน้ำเสนอ
 ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้พิจารณาเห็นชอบด้วย และสั่งให้นำไปกำหนดในเอกสารประกวดราคา
 ผู้ฟ้องคดีได้ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไปแล้ว ๑ ปี ยังคงเหลืออีก ๑ ปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การ
 บริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยจึงไม่ได้ศึกษาต่อ ทั้งนี้ หากผู้ฟ้องคดีไม่พ้นจากตำแหน่ง

/นายก...

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยจะสามารถเบิกเงินค่าลงทะเบียนในปีการศึกษาที่สองจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท จากองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้

พยาน (นายนพรัตน์ นาเวียง) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ในขณะนั้น และเป็นประธานคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ให้ถ้อยคำว่า พยานเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ที่อำเภอหนองแวง จังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ย้ายมาดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่อำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ย้ายมาดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ย้ายมาดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงงาม อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ย้ายมาดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด และปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ย้ายมาดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกกโพธิ์ อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด จนถึงปัจจุบัน พยานเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของรถยนต์บรรทุกน้ำด้วยตนเอง ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ เรื่อง การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Zoning) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ โดยพิจารณาจากแค็ตตาล็อกของผู้จำหน่ายรถยนต์บรรทุกน้ำหลายราย พยานจำไม่ได้ว่ามีผู้จำหน่ายรถยนต์บรรทุกน้ำที่มีคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำ ที่ระบุส่วนควบห้องเกียร์อัตราทดน้อยกว่า ๔.๒๐ : ๑ หรือไม่ พยานเห็นว่า แม้ผู้จำหน่ายรถยนต์บรรทุกน้ำรายใดไม่มีเครื่องสูบน้ำที่มีอัตราทดตามที่พยานระบุไว้ ผู้จำหน่ายรถยนต์บรรทุกน้ำเหล่านั้นก็สามารถจัดหาเครื่องสูบน้ำที่มีอัตราทดตามที่พยานกำหนดมาติดตั้งในรถยนต์บรรทุกน้ำของผู้จำหน่ายรถยนต์บรรทุกน้ำเหล่านั้นได้ และแม้ว่าผู้เสนอราคาจะเสนอเครื่องสูบน้ำที่มีส่วนควบห้องเกียร์มีอัตราทดน้อยกว่า ๔.๒๐ : ๑ พยานก็จะรับพิจารณาผู้เสนอราคารายนั้น โดยจะพิจารณาคุณสมบัติความสามารถของเครื่องสูบน้ำไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ลิตรต่อนาที ที่ความดันไม่น้อยกว่า ๑๘๐ ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นหลักในการพิจารณาคูณสมบัติ แม้พยานจะดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมาหลายแห่ง แต่พยานเพิ่งจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำเป็นครั้งแรกที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย พยานทราบว่าข้อกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะจัดซื้อต้องกำหนดให้สอดคล้องกับรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะตามที่ระบุไว้ในคู่มือผู้ซื้อหรือใบแทรกคู่มือผู้ซื้อที่กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำขึ้น แต่กรณีรถยนต์บรรทุกน้ำขนาด ๑๒,๐๐๐ ลิตร คู่มือผู้ซื้อของพยานไม่มีระบุไว้

/พยาน...

พยาน (นายภูมินทร์ จันทรัตน์) ให้ถ้อยคำว่า พยานดำรงตำแหน่งช่างโยธา ที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ พยานได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง มีหน้าที่กำหนดราคากลางและคุณลักษณะเฉพาะของรถยนต์บรรทุกน้ำ ที่จะจัดซื้อ พยานไม่ทราบหลักเกณฑ์ในการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ ที่จะจัดซื้อ โดยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยเป็นผู้กำหนดรายละเอียด คุณลักษณะเฉพาะของรถยนต์บรรทุกน้ำทั้งหมด

พยาน (นายเดชศิลป์ ปุ่นประโคน) ให้ถ้อยคำว่า พยานเดิมชื่อ นายเกียรติศักดิ์ ปุ่นประโคน ดำรงตำแหน่งนักพัฒนาชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน พยานได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกำหนดราคากลาง แต่พยาน ไม่ทราบหลักเกณฑ์ในการกำหนดหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะจัดซื้อ จึงเห็นชอบด้วยตามที่ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยกำหนดรายละเอียดและ คุณสมบัติเฉพาะของรถยนต์บรรทุกน้ำที่จัดซื้อในครั้งนี้

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกคำสั่ง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๒๓๕๔/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้ และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๔/๘ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๐ จัดส่งรายงานการสอบสวนของ คณะกรรมการดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐานให้นายอำเภอหนองพอกพิจารณาดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ โดยสั่งให้นายอำเภอหนองพอกสอบสวนและเสนอความเห็นไปให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อสั่งให้นายกองการบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยพ้นจากตำแหน่ง หลังจากนั้น นายอำเภอหนองพอกได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วได้มีคำสั่งอำเภอหนองพอก ที่ ๑๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๐ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงผู้ฟ้องคดี หลังจากนั้น คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงชุดดังกล่าวได้รายงานผลการสอบสวนเสนอนายอำเภอ หนองพอกว่า ผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์จงใจฝ่าฝืนระเบียบของราชการ ละเลยไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ทั้งที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่ง จังหวัดร้อยเอ็ดได้เสนอแนะให้ระงับการดำเนินการไว้ก่อน และมีความเห็นตามรายงาน การสอบสวนของจังหวัดร้อยเอ็ด เห็นควรรายงานจังหวัดต่อไป นายอำเภอหนองพอกมีบันทึก ต่อท้ายรายงานการสอบสวนดังกล่าวว่า ผู้ฟ้องคดีจงใจฝ่าฝืนระเบียบของราชการ ละเลย ไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ กรณีจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ

/อเนกประสงค์...

อเนกประสงค์ ชนิด ๑๐ ล้อ จึงสมควรสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ผาน้ำน้อย ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
และมีหนังสืออำเภอหนองพอก ลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๒๓/๒๗ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐
รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของ
ผู้ฟ้องคดีตามผลการสอบสวนของอำเภอหนองพอกเป็นการปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจ
หน้าที่ จึงมีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดี
พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำน้อย ตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จากข้อเท็จจริง
ข้างต้น เห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ฟ้องคดีมีโอกาที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ
และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้แจ้งให้นายอำเภอหนองพอกสอบสวนว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์
ปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ และเสนอความเห็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้ผู้ฟ้องคดี
พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำน้อย เป็นการพิจารณาทางปกครอง
ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า แม้มาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จะบัญญัติให้นายอำเภอเป็นผู้มีอำนาจสอบสวนในกรณี
ปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพ
ของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ และในกรณีที่
ผลการสอบสวนปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีพฤติการณ์ดังกล่าวจริง นายอำเภอ
มีอำนาจเสนอความเห็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจาก
ตำแหน่ง แต่โดยที่มาตรา ๕๗ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
บัญญัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
ตามกฎหมาย ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีอำนาจริเริ่มให้มีการสอบสวนในกรณีที่ปรากฏว่า
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพ
ของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ และเมื่อผล
การสอบสวนปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีพฤติการณ์ดังกล่าวจริง
ผู้ว่าราชการจังหวัดย่อมมีอำนาจสั่งให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวนและเสนอความเห็นให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเพื่อให้เป็นไปตาม

/มาตรา ๙๒...

มาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้ ดังนั้น การพิจารณาทางปกครองเพื่อมีคำสั่งทางปกครองให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลน่าย้อย ตามคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ เรื่อง ให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ จึงมิใช่การพิจารณาทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่วนกรณีตามคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ เรื่อง ให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ระบุว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ รวม ๓ กรณี

กรณีที่หนึ่ง ผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกหน้า โดยจ่ายขาดจากเงินสะสม ซึ่งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ กำหนดให้ตั้งงบประมาณไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมีอำนาจสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกหน้าโดยจ่ายขาดจากเงินสะสมได้ตามข้อ ๘๙ (๑) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการจัดหาจริงได้ราคาที่สูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ ก็อาจขอยืมเงินสะสมมาเพิ่มได้ตามระเบียบที่กำหนด หนังสือดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นข้อห้ามองค์การบริหารส่วนตำบลมิให้จ่ายขาดเงินสะสมในการจัดซื้อครุภัณฑ์ แต่อย่างใด นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๓๑๖๑ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ ข้อ ๓.๒ มีความตอนหนึ่งว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า เป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการบำบัดความเดือดร้อนของประชาชนหรือ การบริการชุมชนและสังคมของประชาชนในพื้นที่ และไม่อาจจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีต่อไปก็อาจใช้จ่ายจากเงินสะสมได้ โดยจะต้องเป็นโครงการที่อยู่ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเงินสะสมคงเหลือเพียงพอในการบริหารงานเพื่อมิให้เกิดผลกระทบกับฐานะการคลังในระยะยาว จึงเป็นข้อสนับสนุนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลน่าย้อยสามารถจ่ายขาดเงินสะสมเพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกหน้าได้ การที่ผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกหน้า

/โดยจ่ายขาด...

โดยจ่ายขาดจากเงินสะสม จึงมิใช่การปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะใช้ดุลพินิจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งได้

กรณีที่สอง ผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกทุกน้ำ ทั้งที่มีผู้เสนอราคาที่มีมาตรฐานทางเทคนิคครบถ้วนตามเอกสารการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เพียง ๒ ราย และเป็นผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันขัดกับประกาศประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ข้อ ๔ ซึ่งผู้ฟ้องคดีต้องสั่งให้ยกเลิกการประมูลตามเอกสารการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ข้อ ๖.๔ เห็นว่า บริษัท ช. รุ่งเจริญชัย เทรดดิ้ง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐ ชัพพลายส์ (๒๐๐๔) มิใช่ผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน การที่ผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกทุกน้ำต่อไปโดยไม่ยกเลิกการประมูลจึงมิใช่การปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะใช้ดุลพินิจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้

กรณีที่สาม ผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้ได้บังคับบัญชาเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายรถยนต์บรรทุกทุกน้ำ ทั้งที่มีการร้องเรียนว่ามีการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะเครื่องสูบน้ำ ซึ่งติดตั้งในรถยนต์บรรทุกทุกน้ำตามเอกสารประกวดราคาเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคา บางรายและเป็นการกีดกันไม่ให้มีการแข่งขันในการเสนอราคา เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยต้องกำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำ ให้สอดคล้องกับรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะตามที่ระบุไว้ในคู่มือผู้ซื้อหรือใบแทรกคู่มือผู้ซื้อที่กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำขึ้นตามข้อ ๑๑ (๓) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำ โดยระบุว่าส่วนควบห้องเกียร์ ติดตั้งระบบสูญญากาศแบบลูกสูบคู่ มีอัตราทดไม่น้อยกว่า ๔.๒๐ : ๑ จึงไม่เป็นไปตามที่กำหนด ในคู่มือผู้ซื้อหรือใบแทรกคู่มือผู้ซื้อที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด เนื่องจากผู้ที่ได้รับการจดทะเบียนผลิตภัณฑ์ไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรมทั้ง ๕ ราย ได้ระบุรายการจดทะเบียนผลิตภัณฑ์เป็นเครื่องสูบน้ำชนิดดูดทางเดียว แบบไม่ต้องล่อน้ำ พร้อมส่วนควบห้องเกียร์ ขนาดระบุ ๘๐ ถึง ๑๐๐ มิลลิเมตร สูบน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ ถึง ๓,๐๐๐ ลิตร/นาที ที่รอบไม่เกิน ๑,๐๐๐ ถึง ๒,๐๐๐ รอบ/นาที ทำแรงดันสูงสุดไม่น้อยกว่า ๑.๒๔๑ ถึง ๔.๑๓ MPA (๑๘๐ ถึง ๖๐๐ ปอนด์/ตารางนิ้ว) การที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำ โดยระบุว่าส่วนควบห้องเกียร์ติดตั้งระบบ

/สัญญาภาค...

สัญญาภาคแบบลูกสูบคู่ มีอัตราทดไม่น้อยกว่า ๔.๒๐ : ๑ เป็นกรณีที่ต้องจัดการบริหาร ส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำให้ใกล้เคียงหรือ สอดคล้องกับรายละเอียดในแค็ตตาล็อกรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ของบริษัท ไทยอินเตอร์ ยูเนียน ทรีค จำกัด เพราะมีแต่บริษัท ไทยอินเตอร์ ยูเนียน ทรีค จำกัด เท่านั้น ที่มีส่วนควบห้องเกียร์ ติดตั้งระบบสัญญาภาคแบบลูกสูบคู่ มีอัตราทดไม่น้อยกว่า ๔.๒๐ : ๑ จึงถือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยกำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะของ เครื่องสูบน้ำไม่เป็นไปตามข้อ ๑๑ (๓) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลผาน้ำย้อยมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบ ในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของ ทางราชการ และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหาร ส่วนตำบลผาน้ำย้อย ตามมาตรา ๕๙ (๑) และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบว่าตนเองไม่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีนี้ได้

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย กำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำไม่เป็นไปตามข้อ ๑๑ (๓) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ จะถือว่าผู้ฟ้องคดีละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๒๓๕๔/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนข้อเท็จจริงตามที่นายไพบูลย์ร้องเรียนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย กำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำไม่เป็นไปตามข้อ ๑๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งในวันดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้ทำสัญญาซื้อขายรถยนต์ บรรทุกน้ำอเนกประสงค์กับผู้ชนะการประมูลตามสัญญาเลขที่ ๐๐๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖

/ตุลาคม...

ตุลาคม ๒๕๔๙ และปรากฏข้อเท็จจริงว่า หลังจากทำสัญญาแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมิได้จัดทำฎีกาเบิกจ่ายค่าธรรมเนียมบรรทุกน้ำให้แก่คู่สัญญาในทันที แต่ได้จัดทำฎีกาเบิกจ่ายให้แก่คู่สัญญาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ซึ่งในระหว่างนั้น คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้สอบสวนนายนพรัตน์ นาเวียง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย นางสุนิษา คำชาติ หัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย นางสาวจุฑารัตน์ พรหมชัยนันท์ นักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย นางสาวศิริภาณี โพธิ์ไทรย์ เจ้าหน้าที่พัสดุ องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๙ สอบสวนผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ โดยมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีระงับการเบิกจ่ายเงินค่าธรรมเนียมบรรทุกน้ำให้แก่คู่สัญญาแต่อย่างใด กรณีจึงยังรับฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ที่นายอำเภอหนองพอกจะเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๙๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และเมื่อกรณีนี้นายอำเภอหนองพอกและผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริตซึ่งเป็นลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๕๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงไม่มีเหตุที่ผู้ฟ้องคดีต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ตามคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ เรื่อง ให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นผลให้คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเมื่อพิจารณาความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับ เห็นว่า หากผู้ฟ้องคดีไม่พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ผู้ฟ้องคดีย่อมต้องได้รับเงินค่าตอบแทนตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

/จนครบวาระ...

จนครบวาระ คือ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ อย่างไรก็ตาม โดยที่บัญชีอัตราค่าตอบแทนท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินค่าตอบแทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดเงินค่าตอบแทนตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น ๓ ส่วน คือ เงินค่าตอบแทนรายเดือน เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง และเงินค่าตอบแทนพิเศษ ซึ่งค่าสินไหมทดแทนในส่วนของเงินค่าตอบแทนรายเดือนถือเป็นเงินค่าตอบแทนที่จ่ายแก่บุคคลที่ทำงานเป็นรายเดือน แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้ทำงานในตำแหน่งดังกล่าว โดยมีผู้ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยแทนผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้รับเงินค่าตอบแทนรายเดือนในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ จึงกำหนดค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้ให้แก่ผู้ฟ้องคดีในอัตราครึ่งหนึ่งของเงินค่าตอบแทนรายเดือน ส่วนเงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่งและเงินค่าตอบแทนพิเศษเป็นเงินที่จ่ายให้แก่บุคคลที่ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีใช้เงินค่าตอบแทนการทำงานดังกล่าวมา จึงกำหนดค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้ให้เต็มจำนวนที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับ แต่โดยที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จ่ายเงินค่าตอบแทนตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ตามคำขอ ดังนี้

(๑) เงินค่าตอบแทนรายเดือนๆ ละ ๘,๒๐๐ บาท ให้จ่ายในอัตราครึ่งหนึ่งคือเดือนละ ๔,๑๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นระยะเวลา ๒๖ เดือน ๗ วัน รวมเป็นเงินจำนวน ๑๐๗,๕๕๖.๖๗ บาท

/(๒) เงินค่า...

(๒) เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่งเดือนละ ๑,๖๐๐ บาท และเงินตอบแทนพิเศษเดือนละ ๑,๖๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นระยะเวลา ๒๖ เดือน ๗ วัน รวมเป็นเงินจำนวน ๘๓,๙๔๖.๖๗ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๑๙๑,๕๐๓.๓๔ บาท

สำหรับค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งตามกฎหมายเป็นเงินจำนวน ๕๕,๑๕๐ บาท และค่าลงทะเบียนเรียนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น ตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นรุ่นที่ ๓ เป็นเงินค่าลงทะเบียนจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท เห็นว่า ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งมิใช่เงินที่ทางราชการจ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเมื่อดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จึงไม่อาจเรียกค่าเสียหายได้ ส่วนค่าลงทะเบียน ปรากฏข้อเท็จจริงว่า หลังจากผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้ยุติการศึกษาหลักสูตรดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้เสียค่าลงทะเบียนจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท จึงไม่มีค่าเสียหายในส่วนนี้

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ เรื่อง ให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๑๙๑,๕๐๓.๓๔ บาท และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนของการชนะคดี แก่ผู้ฟ้องคดี คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ความว่า กรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย สามารถจ่ายเงินสะสมเพื่อซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ตามข้อ ๘๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งศาลปกครองชั้นต้น เห็นว่า เป็นโครงการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่และอยู่ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีเงินสะสมเพียงพอ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า แม้ตามข้อ ๘๘ แห่งระเบียบดังกล่าว กำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้ (๑) ให้กระทำได้เฉพาะกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่... ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจ่ายขาดเงินสะสม เพื่อดำเนินการโครงการต่างๆ ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ แต่โดยที่กระทรวงมหาดไทย

/ได้ออกระเบียบ...

ได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นระเบียบที่กำหนดเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการจัดหารถยนต์ส่วนบุคคลไว้เป็นการเฉพาะ การจัดหารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วยเช่นเดียวกัน และข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบดังกล่าว กำหนดไว้ว่า ขนาดเครื่องยนต์รถประจำตำแหน่ง รถส่วนบุคคล และรถรับรองตลอดจนราคาให้เป็นไปตามที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยกำหนด วรรคสาม กำหนดว่าห้ามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเงินนอกงบประมาณหรือเงินอื่นใดมาสมทบเพื่อจัดหารถให้มีขนาดเครื่องยนต์หรือราคาเกินกว่าที่กำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หมายความว่า การจ่ายขาดเงินสะสมเพื่อซื้อรถบรรทุกน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ซึ่งเป็นการจัดหารถยนต์ส่วนบุคคลต้องเป็นไปตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วยการที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้จัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ขนาด ๑๒,๐๐๐ ลิตร แบบ ๑๐ ล้อ ราคา ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานประมาณ ปี ๒๕๔๙ กำหนดไว้ว่า รถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๖ ตัน ๖ ล้อ แบบบรรทุกน้ำ ราคา ๑,๕๗๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น การจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย จึงเป็นการจัดซื้อนอกเหนือราคามาตรฐานครุภัณฑ์ของสำนักงานประมาณ และยังจ่ายขาดเงินสะสมซื้อรถยนต์ดังกล่าวอีก จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๐ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และไม่เป็นไปตามข้อ ๘๙ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ส่วนกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย จ่ายขาดเงินสะสมซื้อรถบรรทุกน้ำ โดยศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า ตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๑๓/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ไม่ได้เป็นข้อห้ามองค์การบริหารส่วนตำบลมิให้จ่ายขาดเงินสะสมการจัดซื้อครุภัณฑ์แต่อย่างใด นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า ตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๑๓/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ข้อ ๑ การตั้งงบประมาณรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ให้อยู่ในวงเงินที่กำหนดในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ และข้อ ๔ ครุภัณฑ์ที่ตั้ง

/งบประมาณ...

งบประมาณรายจ่ายตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ และงบประมาณอนุมัติแล้ว เมื่อดำเนินการจัดหาจริงได้ราคาที่สูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ หากเห็นว่าเป็นความจำเป็นต้องจัดหาให้ได้ภายในปีนั้น ให้โอนเงินงบประมาณหรือขอยืมเงินสะสมมาเพิ่มได้ตามระเบียบที่กำหนดแล้วแต่กรณี ในหนังสือฉบับดังกล่าวกำหนดข้อความว่า “งบประมาณรายจ่าย” ทั้งข้อ ๑ การตั้งงบประมาณรายจ่ายครุภัณฑ์ และข้อ ๔ ครุภัณฑ์ที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายประกอบด้วย ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕ กำหนดว่า “งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า งบประมาณที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบและผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบหรือนายอำเภอหรือปลัดอำเภอเป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภออนุมัติ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ ทั้งนี้รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และการโอน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำชี้แจงงบประมาณด้วย หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายตามข้อ ๑ และข้อ ๔ ตามหนังสือ ต่วนมาก ที่ มท ๐๘๑๓/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ย่อมมีความหมายเช่นเดียวกับงบประมาณรายจ่าย ตามข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ข้างต้น ซึ่งหมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเท่านั้น นอกจากนั้น ข้อ ๔ ของหนังสือฉบับเดียวกัน ยังระบุว่า หากเห็นว่าเป็นความจำเป็นต้องจัดหาให้ได้ภายในปีนั้น ให้โอนเงินงบประมาณหรือขอยืมเงินสะสมมาเพิ่มได้ตามระเบียบที่กำหนดแล้วแต่กรณี ซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๖ กำหนดว่า การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายต่างๆ ให้เป็นอำนาจอนุมัติของคณะผู้บริหาร ข้อ ๒๗ กำหนดว่า การโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่ทำให้ลักษณะ ปริมาณ คุณภาพเปลี่ยน หรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ให้เป็นอำนาจอนุมัติของสภาท้องถิ่น ประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๘ กำหนดว่า กิจการใดที่มีประมาณรายจ่ายประจำปีอนุญาตให้จ่ายได้แล้ว แต่ระยะสามเดือนแรกของปีงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บรายได้เพียงพอที่จะดำเนินการตามงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจนำเงินสะสมทดรองจ่ายไปพลาง

/ก่อนได้...

ก่อนได้ และข้อ ๘๘ วรรคสอง กำหนดว่า กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับแจ้ง การจัดสรรเงินอุดหนุนที่รัฐบาลระบุวัตถุประสงค์ไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ยกเว้น บลงทุน แต่ยังมีได้รับเงินหากมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินก่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจยืมเงินสะสมทดรองจ่ายไปพลางก่อนได้เมื่อได้รับงบประมาณดังกล่าวแล้วให้บันทึก บัญชีส่งใช้เงินสะสมที่ยืมตามวิธีการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ซึ่งหมายความว่า การโอนงบประมาณหรือขอยืมเงินสะสมมาใช้จ่ายต้องมีการตั้งงบประมาณ รายจ่ายค่าครุภัณฑ์ใส่ไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่าย เพิ่มเติมก่อนแล้ว ดังนั้น การที่องค์กรการบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ใช้จ่ายเงินสะสม ซื้อรถบรรทุกน้ำ (ครุภัณฑ์) จึงไม่เป็นไปตามนัยหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๑๓/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ และศาลปกครองชั้นต้นได้วินิจฉัยว่าหนังสือดังกล่าวไม่ได้เป็น ข้อห้ามองค์การบริหารส่วนตำบลให้ใช้จ่ายเงินสะสมการจัดซื้อครุภัณฑ์แต่อย่างใด นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นพ้องด้วยตามเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น

ส่วนกรณีศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า หนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๓๑๖๑ เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ ข้อ ๓.๒ กำหนดว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา เห็นว่าเป็นโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการบำบัดความเดือดร้อนของประชาชนหรือ การบริหารชุมชนและสังคมของประชาชนในพื้นที่ และไม่อาจจัดทำเป็นงบประมาณ รายจ่ายประจำปีในปีต่อไปก็อาจใช้จ่ายจากเงินสะสมได้ โดยจะต้องเป็นโครงการที่อยู่ใน แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเงินสะสม คงเหลือเพียงพอในการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลกระทบกับฐานะการคลังระยะยาว จึงเป็น ข้อสนับสนุนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย สามารถใช้จ่ายเงินสะสมเพื่อจัดซื้อ รถยนต์บรรทุกน้ำได้ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่า หนังสือดังกล่าวข้างต้นเป็นหนังสือ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นเร่งด่วนในการบำบัด ความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ โดยอาจใช้จ่ายจากเงินสะสมเพื่อดำเนินโครงการ ช่วยเหลือประชาชนได้ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นแนวทางปฏิบัติเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ อันเป็นแนวทางปฏิบัติที่มีขึ้นภายหลังจาก ที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้จัดซื้อรถบรรทุกน้ำไปแล้วเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ ย่อมไม่สามารถนำแนวทางปฏิบัติดังกล่าวมาใช้กับกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย

/จัดซื้อ...

จัดซื้อรถบรรทุกน้ำดังกล่าวได้ และแม้หากนำมาปรับใช้กับกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย แต่ไม่สามารถนำมาใช้สำหรับการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องแล้ว ให้กลับเป็นการดำเนินการ ขอบภายหลังได้ ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้นที่ว่าหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๓๑๖๑ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ ดังกล่าวเป็นข้อสนับสนุนว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย สามารถจ่ายขาดเงินสะสมเพื่อจัดซื้อรถบรรทุกน้ำได้นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่เห็น พ้องด้วยตามเหตุผลข้างต้น

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีแก้อุทธรณ์ความว่า ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ยกระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ขึ้นมาประกอบเหตุผลในการอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง นั้น ถือว่าเป็นการ ต้องห้าม เนื่องจากระเบียบฯ ที่ยกขึ้นมากล่านั้น มิได้เคยใช้ประกอบเหตุผลในการออกคำสั่ง ให้ผู้ฟ้องคดี พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ตามคำสั่งจังหวัด ร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ และเป็นข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิได้เคยกล่าวไว้โดยชัดแจ้งและไม่เป็นข้อที่เคยได้ ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น ส่วนประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ยกข้อ ๕ ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๗ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และข้อ ๘๘ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ขึ้นมาประกอบเหตุผลในการอุทธรณ์ของ ผู้ถูกฟ้องคดีนั้น ถือว่าเป็นการต้องห้าม เนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่มิได้เคย กล่าวไว้โดยชัดแจ้งและไม่เป็นข้อที่เคยได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลปกครองชั้นต้น ทั้งนี้ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ได้ถูกแก้ไขข้อความจากขอยืมเงินสะสม เป็นการขอจ่ายขาดเงินสะสมแทน รายละเอียดปรากฏตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๒๗๐๓ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสะสมของสภาตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดทั้ง ตามข้อ ๓๖ วรรคสอง แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย

/ว่าด้วย...

ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่า การใช้จ่ายเงินจ่ายขาดจากเงินสะสม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามที่ระบุไว้โดยไม่ต้องตราเป็นงบประมาณรายจ่ายตามระเบียบนี้ ส่วนประเด็นที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้ยกหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๓๑๖๑ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นมาประกอบเหตุผลในการอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดี นั้น เห็นว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้จ่ายขาดเงินสะสมเพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องตามที่ปรากฏในคำฟ้อง และคำคัดค้านคำให้การแล้ว ทั้งนี้ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๓๑๖๑ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นหนังสือสั่งการอีกฉบับหนึ่งที่สนับสนุนได้ว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยสามารถจ่ายขาดเงินสะสมเพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำได้ ดังนั้น อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้น ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีขอยืนยันข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามคำฟ้องและคำคัดค้านคำให้การ ตลอดจนเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามที่ได้ยื่นต่อศาลปกครองชั้นต้น เพื่อประกอบคำแก้อุทธรณ์

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีและพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดออกหนึ่งพิจารณาคดีโดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๙ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้ประชุมสมัยวิสามัญ สมัยที่ ๒/๒๕๔๙ มีมติอนุมัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยจ่ายขาดจากเงินสะสมเพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำขนาด ๑๒,๐๐๐ ลิตร แบบ ๑๐ ล้อ ราคา ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ผู้ฟ้องคดีในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยเสนอขออนุมัติ ต่อมาผู้ฟ้องคดีมีหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยที่ รอ.๘๓๕๐๑/๓๑๒ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ขออนุมัติจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำดังกล่าว

/ต่อนายอำเภอ...

ต่อนายอำเภอหนองพอก ซึ่งนายอำเภอหนองพอกได้มีหนังสืออำเภอหนองพอก ที่ มท ๐๘๖๒.๒๓/๑๕๗๐ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีถือปฏิบัติ ตามหนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ มท ๐๘๖๒.๔/๑๐๐๒๓ เรื่อง ขออนุมัติจัดซื้อรถบรรทุกน้ำ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ โดยเคร่งครัด ผู้ฟ้องคดีจึงสั่งการให้เจ้าหน้าที่พัสดุดำเนินการหา ผู้บริการตลาดกลาง เพื่อประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และมีคำสั่งองค์การบริหาร ส่วนตำบลผาน้ำย้อย ที่ ๑๖๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง พร้อมทั้งมีหนังสือองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ที่ รอ ๘๓๕๐๒/๕๔๕ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๙ ถึงนายอำเภอหนองพอกขออนุมัติจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ขนาด ๑๒,๐๐๐ ลิตร งบประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท โดยจ่ายขาดจากเงินสะสมในการจัดซื้อ ซึ่งนายอำเภอหนองพอกได้มีหนังสืออำเภอหนองพอก ที่ มท ๐๘๖๒.๒๓/๒๐๕๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าการตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ ดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ โดยต้องชี้แจงเหตุผลในการจัดซื้อให้ชัดเจน ต่อมา นายนพรัตน์ นาเวียง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมีบันทึกข้อความ ที่ รอ ๘๓๕๐๑/๑๐ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๙ ถึงผู้ฟ้องคดีแจ้งว่า การดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำขนาด ๑๒,๐๐๐ ลิตร แบบ ๑๐ ล้อ ไม่มีกำหนดไว้ในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ เห็นควรเสนอ นายอำเภอหนองพอกเพื่ออนุมัติราคากลางตามที่คณะกรรมการกำหนดราคากลาง คือ รถยนต์บรรทุกน้ำขนาด ๑๒,๐๐๐ ลิตร แบบ ๑๐ ล้อ ราคา ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท และปฏิบัติตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงิน ค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ โดยเห็นควรระงับการดำเนินการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำไว้ก่อนจนกว่าจะมีแนวทางที่ชัดเจน ผู้ฟ้องคดีรับทราบและได้สั่งการให้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ต่อไป ต่อมา นางสาวศิริณี โพธิ์ไทรย์ เจ้าหน้าที่พัสดุ นางสุนิษา คำชาติ หัวหน้าส่วนการคลัง และนายนพรัตน์ นาเวียง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย มีบันทึกข้อความ ที่ รอ ๘๓๕๐๑/๑๑ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ เสนอความเห็นต่อผู้ฟ้องคดีว่า ในการจัดซื้อ รถบรรทุกน้ำที่มีราคานอกเหนือบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ นั้น ให้ตั้งงบประมาณ รายจ่ายในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี โดยให้ตั้งราคาตามท้องที่หรือท้องถื่นนั้นๆ

/หรือจัดหา...

หรือจัดหาอย่างประหยัด และต้องชี้แจงเหตุผลให้ชัดเจนในคำชี้แจงประกอบงบประมาณ หากตั้งงบประมาณ และนายอำเภออนุมัติแล้ว เมื่อดำเนินการจัดหาจริงได้ราคาที่สูงกว่า งบประมาณที่ตั้งไว้ให้โอนเงินงบประมาณหรือขอยืมเงินสะสมมาเพื่อได้ตามระเบียบที่กำหนดแล้วแต่กรณี โดยมีข้อเท็จจริงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยได้จ่ายขาดเงินสะสมซึ่งไม่สามารถที่จะจัดซื้อรถบรรทุกน้ำได้ เนื่องจากไม่ได้ตั้งในงบประมาณรายจ่ายประจำปีไว้ หากต้องการจัดซื้อจะต้องตั้งไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเท่านั้น โดยมีข้อเสนอแนะเห็นควรตั้งงบประมาณรายจ่ายในการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ผู้ฟ้องคดี รับประทานและสั่งการให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๙ (๑) โดยชี้แจงเหตุผลในการจ่ายให้ชัดเจน และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป หลังจากนั้น ผู้ฟ้องคดีมีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ที่ ๒๖๒/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โครงการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ ขนาด ๑๒,๐๐๐ ลิตร ชนิด ๑๐ ล้อ จำนวน ๑ คัน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับงานจัดซื้อจำนวน ๕ คน และได้มีประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย เรื่อง จัดซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เลขที่ ๐๐๑/๒๕๔๙ โครงการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ และเอกสารจัดซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เลขที่ ๐๐๑/๒๕๔๙ โครงการจัดซื้อรถบรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ ตามประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ ซึ่งปรากฏว่ามีผู้สนใจขอซื้อเอกสารประกวดราคาจำนวน ๕ ราย โดยยื่นเอกสารประกวดราคาจำนวน ๔ ราย ต่อมา นายไพบูลย์ ภูศิริไพบูลย์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ไทย วินเนอร์ ทรี จำกัด มีหนังสือลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย เรื่อง การจัดซื้อรถบรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ชนิด ๑๐ ล้อ จำนวน ๑ คัน งบประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท กำหนดรายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะของเครื่องสูบน้ำเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคา บางราย มีลักษณะกีดกันไม่ให้มีการแข่งขันในการเสนอราคา ไม่ชอบด้วยข้อ ๑๑

/ของระเบียบ...

ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ขอให้รับการประมูลไว้ก่อน ต่อมา คณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์มีบันทึกข้อความ ที่ รอ ๘๓๕๐๒/๑๗ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๙ เสนอความเห็นต่อผู้ฟ้องคดีว่า คณะกรรมการได้พิจารณาเอกสารประกวดราคาของผู้เสนอราคา ทั้ง ๔ ราย ปรากฏว่ามีผู้ผ่านการพิจารณาจำนวน ๒ ราย คือ บริษัท ช.รุ่งเจริญชัยเทรดดิ้ง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐ ชัพพลายส์ (๒๐๐๔) แต่เห็นควรยกเลิกการประมูลครั้งนี้ เนื่องจากขัดต่อข้อ ๔ ของคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ และข้อ ๖.๔ ของเอกสารจัดซื้อ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๙ กำหนดว่า องค์การบริหาร ส่วนตำบลผาน้ำย้อยทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะยกเลิกการประมูลซื้อด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีที่มีผู้เสนอราคาได้รับคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาตามข้อ ๔.๔ น้อยกว่า ๓ ราย ผู้ฟ้องคดี รับประทานและสั่งการให้คณะกรรมการชี้แจงรายละเอียดทั้ง ๔ ราย ที่ยื่นข้อเสนอ และ ๒ ราย ที่ผ่านการพิจารณาให้ชัดเจนว่ามีการผิดคุณสมบัติอะไรบ้างแล้วจึงแจ้งประกาศรายชื่อ ผู้ผ่านการคัดเลือกต่อไป หลังจากนั้นได้มีประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๙ ให้บริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เเทรดดิ้ง จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด สกลรัฐ ชัพพลายส์ (๒๐๐๔) มีสิทธิได้รับการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาในการประมูลซื้อด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์ในวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ ซึ่งปรากฏว่า บริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เเทรดดิ้ง จำกัด เป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดในราคา ๒,๖๕๕,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงมีประกาศองค์การบริหาร ส่วนตำบลผาน้ำย้อย ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ให้บริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เเทรดดิ้ง จำกัด เป็นผู้ชนะการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และได้ทำสัญญาซื้อขายรถยนต์บรรทุกน้ำ อเนกประสงค์จำนวน ๑ คัน ในราคา ๒,๖๕๕,๐๐๐ บาท กับบริษัทดังกล่าวตามสัญญาเลขที่ ๐๐๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ ซึ่งในวันดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๒๓๕๔/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ข้อเท็จจริง กรณีนายไพบุลย์ ร้องเรียนกล่าวหาว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยดำเนินการ จัดซื้อรถบรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ชนิด ๑๐ ล้อ จำนวน ๑ คัน งบประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมา บริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เเทรดดิ้ง จำกัด ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ถึงผู้ฟ้องคดีขอส่งมอบรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ โดยผู้ฟ้องคดี ได้มีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ที่ ๓๑๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แต่งตั้งนายสมพงษ์ จันทะมาตราช ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งพนักงานขับรถดับเพลิง

/เทศบาล...

เทศบาลตำบลหนองพอก ให้เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเพิ่มเติมในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน นายสมพงษ์ ได้มีบันทึกข้อความ ที่ รอ ๘๓๕๐๑/๑๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ รับรองความถูกต้องของรถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์ที่บริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เทรดิ่ง จำกัด ส่งมอบ แต่นายวิษณุพันธ์ ไชยกัญญา นายภูมินทร์ จันทรัตน์ และนายเกียรติศักดิ์ ปูนประโคน ซึ่งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ มีบันทึกข้อความลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เสนอความเห็นต่อผู้ฟ้องคดีว่า การตั้งงบประมาณโครงการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำ อเนกประสงค์ไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ โดยมีผู้ผ่านการประมูลเพียง ๒ ราย และการตรวจรับรถบรรทุกน้ำ อเนกประสงค์ดังกล่าว คณะกรรมการตรวจรับไม่มีความชำนาญ ซึ่งการตรวจรับได้พิจารณา ตามบันทึกของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีรับทราบและสั่งการให้คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุดำเนินการตรวจรับตามหน้าที่ของคณะกรรมการตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ต่อไป ต่อมา วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ลงนามตรวจรับรถยนต์ บรรทุกน้ำอเนกประสงค์และเสนอความเห็นควรเบิกจ่ายเงินจำนวน ๒,๖๕๕,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ขาย ซึ่งผู้ฟ้องคดีมีบันทึกข้อความ ที่ รอ ๘๓๕๐๑/๒๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ แจ้งให้ส่วนการคลังและสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำย้อยจัดทำฎีกา เบิกจ่ายเงินให้แก่บริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เทรดิ่ง จำกัด แต่นายนพรัตน์ นาเวียง ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบลน้ำย้อย นางสุนิษา คำขาลี หัวหน้าส่วนการคลัง และนางสาววนิชยา บุญรักษ์ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ได้มีบันทึกข้อความ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เสนอความเห็นต่อผู้ฟ้องคดีว่า เห็นควรระงับการเบิกจ่ายเงินโครงการดังกล่าว เนื่องจาก อยู่ระหว่างการสอบสวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงจังหวัดร้อยเอ็ด และขัดต่อระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ฟ้องคดีรับทราบและสั่งการให้ดำเนินการเบิกจ่ายเงินตามบันทึกข้อความของ ผู้ฟ้องคดี ที่ รอ ๘๓๕๐๑/๒๐ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ต่อไป ซึ่งต่อมาองค์การ บริหารส่วนตำบลน้ำย้อยได้จ่ายเงินค่าจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ให้แก่บริษัท ช.รุ่งเจริญชัย เทรดิ่ง จำกัด จำนวน ๒,๖๕๕,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ในส่วนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๒๓๕๔/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ ได้ทำการสอบสวนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ นายไพบูลย์ ภูศิริไพบูลย์

/นายนพรัตน์...

นายพนรัตน์ นาเวียง นางสุนิษา คำชาติ นางสาวจุฑารัตน์ พรหมชัยนันท์ นางสาวศิริภาณี โพธิ์ไทรย์ นายสมพงษ์ จันทะมาตร และผู้ฟ้องคดี จากนั้นได้เสนอรายงานการสอบสวนลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๔/๘ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๐ แจ้งให้นายอำเภอหนองพอกสอบสวนและเสนอความเห็น นายอำเภอหนองพอกได้มีคำสั่งอำเภอหนองพอก ที่ ๑๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๐ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ฟ้องคดี และได้มีหนังสืออำเภอหนองพอก ลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๒๓/๐๘ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนในวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ และไปให้ถ้อยคำเพิ่มเติมในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๐ จากนั้นคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ดำเนินการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเสนอรายงานการสอบสวนลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ ต่อนายอำเภอหนองพอกว่า ผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์จงใจฝ่าฝืนระเบียบของราชการ เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ทั้งที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ดได้เสนอแนะให้ระงับการดำเนินการไว้ก่อน และมีความเห็นตามรายงานการสอบสวนของจังหวัดร้อยเอ็ด เห็นควรรายงานจังหวัดต่อไป นายอำเภอหนองพอกมีบันทึกต่อท้ายรายงานการสอบสวนดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐ ความว่า ผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์จงใจฝ่าฝืนระเบียบของราชการ ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ กรณีจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ ชนิด ๑๐ ล้อ จึงสมควรสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และได้มีหนังสืออำเภอหนองพอก ลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๒๓/๒๗ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐ รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบเพื่อพิจารณาต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วมีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และมีหนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๔/๑๙๕ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีรับทราบเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐ แต่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ เรื่อง ให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๑๙๑,๕๐๓.๓๔ บาท และให้คืน

/ค่าธรรมเนียม...

ค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนของการชนะคดีแก่ผู้ฟ้องคดี คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยกผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่เห็นฟ้องด้วย จึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ตามคำสั่ง ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นกรกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ หากเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๗ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า หากปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการณ์ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่งจริง ให้นายอำเภอเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมด้วยก็ได้ คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาลเมืองพัทธยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบกับตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายเงินค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ กำหนดให้ตั้งงบประมาณรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงมหาดไทย

/ว่าด้วย...

ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๙ กำหนดว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้ (๑) ให้กระทำได้
เฉพาะกิจการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวกับด้านการบริการ
ชุมชนและสังคม หรือกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามแผนพัฒนา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามที่กฎหมายกำหนด (๒) ได้ส่งเงินสมทบกองทุน
ส่งเสริมกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทตามระเบียบแล้ว (๓) เมื่อได้รับ
อนุมัติให้ใช้จ่ายเงินสะสมแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการก่อนนี้ผูกพันให้
เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีถัดไป หากไม่ดำเนินการภายในระยะเวลา
ที่กำหนดให้การใช้จ่ายเงินสะสมนั้นเป็นอันพับไป ทั้งนี้ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มียอดเงินสะสมคงเหลือเพียงพอที่จะจ่ายค่าใช้จ่ายประจำและกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัย
เกิดขึ้น โดยการใช้เงินสะสมให้คำนึงถึงฐานะการคลัง และเสถียรภาพในระยะยาว

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า องค์กรบริหารส่วนตำบล
มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชน
ในท้องถิ่นของตนเองในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนั้น องค์กรบริหาร
ส่วนตำบลผาน้ำย้อย โดยผู้ฟ้องคดีจึงสามารถซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำเพื่อเป็นการบรรเทา
สาธารณภัยได้ตามมาตรา ๖๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ และมาตรา ๑๖ (๒๙) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่การจัดซื้อรถยนต์
บรรทุกน้ำ กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหารถยนต์บรรทุกน้ำ
ไว้ในหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๒๕๘๓ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๐
ซึ่งกำหนดว่า ในการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลถือปฏิบัติตาม
หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๘
โดยการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำจะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายค่าครุภัณฑ์ให้อยู่ในบัญชีราคา
มาตรฐานครุภัณฑ์ประจำปี โดยให้นายอำเภอกำกับดูแลการตั้งงบประมาณรายจ่าย
ค่าครุภัณฑ์ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือ
งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แม้ว่าตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน

/การเบิกจ่ายเงิน...

การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘๙ (๑) จะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้จ่ายเงินสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไขให้กระทำได้เฉพาะกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเกี่ยวกับด้านการบริการชุมชนและสังคม หรือกิจการที่เป็นการเพิ่มพูนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกิจการที่จัดทำเพื่อบำบัดความเดือดร้อนของประชาชน ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามที่กฎหมายกำหนดก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รวมกันเป็นกลุ่ม (Zoning) เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุข เมื่อการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำก็ถือเป็นการด้านสาธารณสุข จึงต้องปฏิบัติตามหนังสือนี้ที่ให้จัดซื้อได้ในระบบผ่อนชำระหรือจ่ายขาดเงินสะสมเพื่อชำระค่าจัดซื้อในปีแรกแต่กรณีต้องเป็นลักษณะการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง (Zoning) แต่อย่างไรก็ตามเมื่อการซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยมิได้กระทำกันเป็นกลุ่มกรณีจึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะต้องปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๒ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ ดังกล่าว ดังนั้น การจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำที่มีราคานอกเหนือบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ จึงต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายในข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี การที่ผู้ฟ้องคดีได้ขออนุมัติสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจ่ายขาดเงินสะสมจำนวน ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์โดยจ่ายงวดเดียวนั้นจึงไม่สามารถดำเนินการได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านายอำเภอหนองพอกได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๖๒.๒๓/๑๕๗๐ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ และหนังสือ ที่ มท ๐๘๖๒.๒๓/๒๐๕๖ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ แจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยว่าในการตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำขนาด ๑๒,๐๐๐ ลิตรงบประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑ คัน ขององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๘/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ รวมทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงอีกว่า เจ้าหน้าที่พัสดุ หัวหน้าส่วนการคลัง และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย ได้ทำบันทึกทักท้วงว่าไม่มีกำหนดในบัญชีราคามาตรฐานครุภัณฑ์ และจะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

/ประจำปี...

ประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แต่ผู้ฟ้องคดีกลับดำเนินการการจัดซื้อโดยวิธีประกวดราคาแบบอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป การที่ผู้ฟ้องคดีสั่งให้ผู้โต้แย้งค้ำประกันดำเนินการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำโดยจ่ายขาดจากเงินสะสมจึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมจะใช้ดุลพินิจสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งได้ตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ดังนั้น การที่นายอำเภอหนองพอกเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณา และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้ว มีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า อำนาจสอบสวนในเบื้องต้นเป็นอำนาจของนายอำเภอมิใช่อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด รวมทั้งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือจังหวัดร้อยเอ็ด ลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๔/๘ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๐ ให้นายอำเภอหนองพอกดำเนินการสอบสวนแล้วมีความเห็นสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง เป็นการสั่งให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยชี้้นำผลการสอบสวนไว้แล้วว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดไม่เป็นไปตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ นั้น เห็นว่า มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติว่า หากปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว และวรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่งจริง ให้นายอำเภอเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมด้วยก็ได้ คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ตามที่มีผู้ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหาว่า องค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยประมูลจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำแบบอเนกประสงค์ ชนิด ๑๐ ล้อ จำนวน ๑ คัน งบประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย และเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการบางราย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

/ตามมาตรา...

ตามมาตรา ๕๗ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ย่อมมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เมื่อผลการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ความว่าองค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย กระทำผิดตามที่ถูกร้องเรียนจริง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือลับ ที่ มท ๐๘๖๒.๔/๘ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๐ แจ้งนายอำเภอหนองพอกเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และนายอำเภอหนองพอกก็ได้มีคำสั่งอำเภอหนองพอก ที่ ๑๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๐ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ฟ้องคดีคณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนพยานบุคคลและพยานเอกสารแล้วเสร็จ และทำรายงานการสอบสวนลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐ เสนอนายอำเภอหนองพอก โดยมีความเห็นว่าผู้ฟ้องคดีนายกององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อย มีพฤติการณ์จงใจฝ่าฝืนระเบียบของราชการเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ทั้งที่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ดได้เสนอแนะให้ระงับการดำเนินการไว้ก่อน และมีความเห็นตามรายงานการสอบสวนของจังหวัดร้อยเอ็ด โดยนายอำเภอหนองพอกมีบันทึกต่อท้ายความว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์จงใจฝ่าฝืนระเบียบของราชการ ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ กรณีการจัดซื้อรถยนต์บรรทุกน้ำอเนกประสงค์ชนิด ๑๐ ล้อ จึงสมควรสั่งให้พ้นจากตำแหน่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และได้มีหนังสือลับ ที่ ๐๘๖๒.๒๓/๒๗ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐ รายงานให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อพิจารณา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วมีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ดที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นการปฏิบัติที่เป็นไปตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้ว การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และนายอำเภอหนองพอกดังกล่าวจึงชอบด้วยอำนาจหน้าที่และถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว จึงฟังไม่ขึ้น

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบลผาน้ำย้อยเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย การกระทำดังกล่าวจึงมิเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี กรณีจึงไม่มีเหตุที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามนัย

มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
แต่อย่างไร

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ๖๔๑/๒๕๕๐
เรื่อง ให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๐
ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี
เป็นเงินจำนวน ๑๙๑,๕๐๓.๓๔ บาท และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลตามส่วนของการชนะคดี
แก่ผู้ฟ้องคดี คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก นั้น ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วย

พิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นยกฟ้องของผู้ฟ้องคดี
และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง

นายนพดล เสงเจริญ
ตุลาการหัวหน้าแผนกคดีสิ่งแวดล้อม
ในศาลปกครองสูงสุด

๒๓๐ -

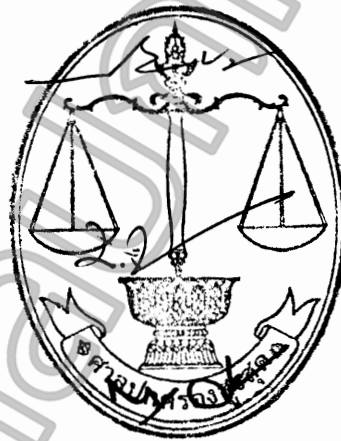
ตุลาการเจ้าของสำนวนและ
ตุลาการหัวหน้าคณะ

นายสมรรถชัย วิชาลาภรณ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายประวิตร บุญเทียม
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชาย เอ็มโอช
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชัย วัฒนการุณ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๒๓๐ -

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายอนุพงศ์ สุขเกษม

